

Emmeloord, 2 oktober 2018.

Onderwerp

(meerjaren)programmabegroting 2019-2022

Advies raadscommissie

[...]

Aan de raad.

Status: ter besluitvorming**Voorgesteld besluit**

De (meerjaren)programmabegroting 2019 - 2022 vaststellen.

Doelstelling

Overeenkomstig de Gemeentewet een duurzaam sluitende (meerjaren)programmabegroting 2019 (- 2022) vaststellen en daarmee de kaders voor het te realiseren beleid. Gelijktijdig met het vaststellen van de begroting wordt de uitvoering van de begroting gedelegeerd aan het college van burgemeester en wethouders.

Inleiding

In onderstaande tabel zijn de verwachte begrotingsresultaten weergegeven voor de periode 2019 – 2022.

Jaar	2019	2020	2021	2022
Begrotingsresultaat	€ 657.570 positief	€ 1.398.787 positief	€ 484.052 positief	€ 1.002.251 positief

Deze begroting staat vooral in het teken van de ambities die in het coalitieakkoord zijn opgenomen. Ten opzichte van de uitgangspunten die zijn gehanteerd bij de perspectiefnota heeft het Rijk geen wijzigingen doorgevoerd in de algemene uitkering die voor de hoogte daarvan leiden tot wijzigingen van de uitgangspunten of doelen.

De ambities zijn dat we Noordoostpolder verder willen ontwikkelen, met lef en daadkracht. We gaan onze inwoners en bedrijven meer en nadrukkelijker betrekken bij de uitdagingen die we de komende jaren willen aangaan. Dat vraagt om loslaten en ruimte geven aan onze inwoners, ondernemers, samenwerkingspartners om met ons mee te denken en mee te doen. We dagen iedereen graag uit om hier een samenleving te maken, waar het goed wonen, werken en leven is en waar we met elkaar zorg en verantwoordelijkheid dragen voor elkaar. De uitdagingen waarvoor we staan zijn: 'Voorkomen staat voorop', 'Werk maken van werk', 'De kracht van innovatie benutten', 'Noordoostpolder aantrekkelijker maken', 'Samen een vitaal buitengebied creëren', 'Mobiliteit en bereikbaarheid verbeteren' en 'Anders denken, anders doen'. Om de realisatie van deze ambities te kunnen monitoren en om de samenhang te kunnen zien, hebben we de indeling van de begroting hierop aangepast.

Volgens de laatste verwachtingen blijft de economie groeien en zal ook het aantal banen de komende jaren blijven stijgen. Aan de andere kant zijn er geluiden dat de ongekend lange periode van economische groei waarin we nu zitten, een kentering zal laten zien met als mogelijk gevolg economische krimp.

Vooral opkomende economieën hebben het economisch zwaar. De voorliggende begroting laat enerzijds een gretigheid zien in ambities en anderzijds een robuust financieel beleid.

Sociaal domein

In 2019 worden de integratie-uitkering WMO-2009, de integratie-uitkering sociaal domein WMO-2015 exclusief beschermd wonen, de integratie-uitkering sociaal domein Jeugd exclusief Voogdij/18+ en het onderdeel Re-integratie klassiek van de integratie-uitkering sociaal domein Participatie overgeheveld naar de algemene uitkering. Per 2021 wordt de verdeling van de middelen voor jeugdzorg herzien. Ook komt er een onderzoek naar verklaringen voor de verschillen in behoefte en uitgaven aan jeugdzorg tussen gemeenten. Voor Noordoostpolder schoot de overdracht van het Rijk voor de jeugdzorg de afgelopen jaren tekort. Doordat het macrobudget in 2019 geen rekening houdt met de werkelijke volumegroei van de jeugdzorg, lopen de tekorten op de jeugdzorg op. Het verdeelmodel voor de middelen jeugdzorg worden pas met ingang van 2021 herzien. Voor de tussenliggende periode zoekt het Rijk naar oplossingen.

Voor de budgetten van bijstandsuitkeringen houdt het Rijk nu wel rekening met de verhoogde instroom van statushouders en daarmee is lijkt nu sprake van een toereikend macrobudget voor de verstrekking van uitkeringen. Deze ontwikkeling betekent voor Noordoostpolder dat de eerder voorziene tekorten, die opliepen tot € 0,5 miljoen, uit beeld zijn.

De invoering van loondispensatie in de Participatiewet gaat niet door. Het doel van het kabinet blijft ongewijzigd: meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk. Daartoe zet het kabinet in op een breed offensief voor vereenvoudiging en meer werk voor mensen met een arbeidsbeperking. Voor werkgevers betekent dit dat er gunstige veranderingen plaatsvinden. De inkoop van diensten tellen voortaan mee en de inleenadministratie wordt overbodig. Het bestaande instrument loonkostensubsidie wordt verbeterd en vereenvoudigd. De verwachting is dat de matching tussen werkgevers en werknemers een impuls krijgt, evenals beschut werk. Hiermee pakken de maatregelen voor zowel werkgevers als voor mensen met een arbeidsbeperking gunstig uit.

De stapeling van eigen betalingen in de (langdurige) zorg en ondersteuning wordt aangepakt. Dit gebeurt in 2019 door in elk domein de eigen betalingen te beperken en daardoor ook de last van de totale stapeling te verminderen. Dit gebeurt door invoering van het abonnementstarief in de Wmo, een halvering van de vermogensinkomensbijtelling voor de eigen bijdragen in de Wet langdurige zorg en Wmo 2015, een verkorting van de overgangstermijn van de lage eigen bijdrage voor de Wet langdurige zorg en beschermd wonen (intramurale zorg) ten slotte een verkorting van de termijn waarover het CAK met terugwerkende kracht een eigen bijdrage mag opleggen. Het invoeren van de maximale eigen bijdrage van € 17,50 per vier weken per 2019 en het invoeren van het abonnementstarief van € 19,- per maand per 2020 betekent voor ons inkomstenderving en meeruitgaven, als gevolg van de aanzuigende werking. Een deel van de meeruitgaven en inkomstenderving wordt per 2019 gecompenseerd in het gemeentefonds. Wat de precieze effecten voor de begroting zullen zijn, is afwachten.

Bijna vier jaren na de decentralisaties van Jeugd, Participatie en Wmo 2015 zijn er nog steeds volop ontwikkelingen. Ontwikkelingen die van uit het Rijk worden geïnitieerd en ontwikkelingen die wij zelf in gang zetten of waarmee wij te maken krijgen. Wat we zien is dat de vertaling van het beleid in onze begroting een positiever beeld geeft dan eerder was verwacht. De verklaring wordt gevonden in een minder beroep op voorzieningen, lagere kosten en meer inkomsten. Een gevolg hiervan is dat de reserve sociaal domein langer in stand blijft dan eerder verwacht.

Economie en werk

Gemeente Noordoostpolder biedt ruimte aan groei, ondernemerschap en innovatie. De lokale economie is volop in ontwikkeling. De afgelopen jaren zijn de verkopen van woningbouwkavels voorspoedig verlopen en ook voor de komende jaren zijn de verwachtingen goed. De verkopen hebben een lange keten van bedrijven die hiervan profiteren. Verder heeft Noordoostpolder voldoende bedrijventerreinen beschikbaar voor ondernemers die (verder) willen (uit)bouwen. De komende jaren blijven we de kracht van onze landbouw benutten en stellen we ondernemers in staat om te innoveren, ontsluiten we informatie voor onze agrarische ondernemers en stimuleren we pilots op het gebied van smart farming. In het centrum van Emmeloord is een start gemaakt met het uitvoering geven aan de ambitie om een compact, gezellig, levendig en "eigen" centrum te maken. We zien uit naar de verdere realisatie hiervan. Initiatieven zoals Voorzien in Vastgoed en investeringen in verduurzaming zullen naar verwachting een impuls geven aan de plaatselijke economie. Het totale pakket aan investeringen in economie en werk zal een positief effect hebben op de aantrekkelijkheid en toekomstbestendigheid van onze gemeente.

Daar waar wij dat kunnen en het verantwoord vinden, passen we bestemmingsplannen en andere plannen aan om daarmee ruimte te bieden aan ondernemerschap. Om de economie in de toekomst gezond te houden bespreken we samen met het bedrijfsleven en het onderwijs hoe we de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt kunnen verbeteren. Een goede economie is ook een sociale economie waarin iedereen gelijke kansen heeft en deze ook pakt om aan passend werk te komen. Daar waar dat nodig is bieden wij hier ondersteuning.

Lokale lasten

De tarieven voor onroerendezaakbelastingen (OZB), leges en begraven worden gecorrigeerd voor de inflatiecorrectie van 2,4%. De tarieven voor rioolrechten blijven op het niveau van 2018 gehandhaafd en de tarieven voor afvalstoffenheffing worden verhoogd met 1,9%. Bij de perspectiefnota was het nog de verwachting dat de tarieven afvalstoffenheffing voor 2019 op hetzelfde niveau zouden kunnen blijven of licht zouden kunnen dalen ten opzichte van de tarieven van 2018. De hoofdredenen voor de tariefstijging zijn daling van de opbrengsten van gescheiden afval en een substantiële stijging van de verbrandingstarieven voor restafval.

Besluit Begroting en Verantwoording

Indien er een wens of noodzaak is tot aanpassing van beleid, wordt dit zoveel mogelijk via de geëigende beleidsvelden en nota's gedaan en niet via afzonderlijke voorstellen aan de raad. In deze begroting is de 'Notitie structurele en incidentele baten en lasten' van de commissie BBV verwerkt en zijn de pijlers en subpijlars in overeenstemming gebracht met de ambities zoals de raad deze in het coalitieakkoord heeft vastgesteld.

Argumenten

De programmabegroting is de belangrijkste kaderstelling door de gemeenteraad voor het uit te voeren beleid in gemeente Noordoostpolder.

Kanttekeningen

Het op- en samenstellen van de begroting 2019 - 2022, met inachtneming van het coalitieakkoord, de Perspectiefnota 2019 - 2022, de meicirculaire en het Besluit Begroting en Verantwoording, noodzaakte tot aanpassing op een aantal onderdelen. Deze onderdelen zijn in de aanbiedingsbrief expliciet aangegeven door middel van een cursieve tekstpassages.

Planning/uitvoering

Vóór 15 november 2018 dient een door de gemeenteraad een financieel duurzaam sluitende en vastgestelde begroting 2019 - 2022 bij de Provincie te zijn ingeleverd.

No. 18.0000728-4

Bijlagen

(Meerjaren)programmabegroting 2019 – 2022.

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

Portefeuillehouder : De heer J.E. Wijnants
Steller : de heer Th.J. Stigt; r.stigt@noordoostpolder.nl

